

2023

Siikalatvan kunnan hyvinvointikertomus

Siikalatva

Suomen keskipisteessä

Sisällys

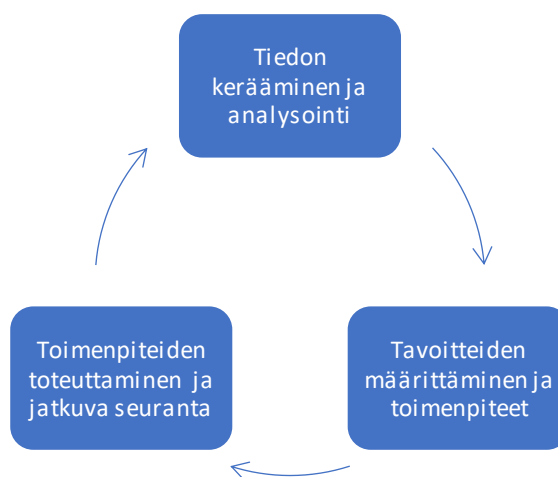
1 Hyvinvointikertomuksen taustaksi	2
1.1 Johdanto.....	2
1.2 Hyvinvointia ja terveyttä ohjaavat asiakirjat Siikalatvan kunnassa.....	3
1.3 Hyvinvointityö Siikalatvan kunnassa	4
2 Siikalatvalaisten elinvoimaisuus vuonna 2023	5
2.1 Väestö.....	5
2.2 Asuminen ja ympäristö	6
2.3 Työikäisten työkyky	6
3 Hyvinvointi-indikaattorit.....	9
3.1 HYTE-tulosindikaattorit	9
3.2 TEA-viisari.....	11
3.3 PYLL-indeksi.....	12
3.4 Kouluterveyskyselyn tulokset 2023.....	13
3.5 Move! -mittausten tulokset 2023	17
4 Siikalatvan kunnan hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 tavoitteiden toteutuminen vuonna 2023	19
5 Mitä Siikalatvalla tehdään kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi?.....	23

1 Hyvinvointikertomuksen taustaksi

1.1 Johdanto

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on hyvinvointialueen ja kuntien yhteinen tehtävä. Kunta vastaa kuntalaistensa elinoloihin, kuten asumiseen ja ympäristöön, liittyvistä asioista, huomioi työssään eri alueiden ja väestöryhmien tarpeet sekä tarjoaa hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuuluu kaikkien kunnan palvelualueiden tehtäviin, ja työtä tehdään myös tiiviissä yhteistyössä järjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kunta raportoi kuntalaistensa hyvinvoinnista, terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä ja toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunta valmistelee valtuustolle hyvinvointisuunnitelman ja -raportin valtuustokausittain. Siikalatvan kunnassa hyvinvointiin liittyvistä asioista raportoidaan osavuositarkastuksissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä, ja tässä hyvinvointikertomuksessa arvioidaan hyvinvoinnin toteutumista laajemmin eri ikäryhmissä. Lisäksi tässä hyvinvointikertomuksessa kootaan yhteen hyvinvointiin liittyvät huolenaiheet ja niistä nousevat kehittämiskohteet johtamisen ja päätöksenteon tueksi sekä kunnan toiminnan kehittämiseksi. Siikalatvan kunnassa hyvinvointiin vaikutetaan tietoa keräämällä ja analysoimalla. Analysoinnin pohjalta määritetään hyvinvoinnin edistämiseksi tavoitteet ja toimenpiteet, joiden toteutusta ja vaikutuksia seurataan. Tietolähteinä tässä koonnissa on käytetty mm. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Sotkanet-tietokantaa, TEA-viisaria sekä Kuntaliiton sähköistä hyvinvointikertomustyökalua.

1.2 Hyvinvointia ja terveyttä ohjaavat asiakirjat Siikalatvan kunnassa

Siikalatvan kunnassa hyvinvointia ja terveyttä ohjaavat asiakirjat ovat:

- Kuntalaki 1 § ja laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 (6 §)
- Siikalatvan kuntastrategia 2022–2025
- Hyvinvointisuunnitelma 2022–2025
- Kulttuuristrategia 2022–2025
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimus (2019–2025)

Kuntalaki edellyttää kunnalta seuraavia asioita (Lähde: Kuntaliitto):

- Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.
- Strategisessa suunnittelussa asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet.
- Tehtävä päätösten vaikutusten ennakoarviointi ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvista päätöksistä väestöryhmittäin.
- Nimettävä terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho.
- Seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
- Raportoitava valtuustolleen vuosittain hyvinvoinnista ja terveydestä sekä valmisteltava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma.
- Tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteisteistyötä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan sekä tehtävä yhteistyötä alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
- Kunnan on edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.
- Osallistuttava vuosittaisiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskeviin neuvotteluihin.

Siikalatvan kuntastrategian tavoitteet painottavat vahvasti hyvinvoinnin edistämistä. Kuntalaisten hyvinvoinnin parantamiseksi kunnassa edistetään yhteisöllisyyttä harrastustoiminnalla, tapahtumilla sekä tukemalla yhteisöllisyyttä edistäviä hankkeita. Kuntastrategian tavoitteena on myös kaikenikäisten liikkumisen ja terveellisten elämäntapojen tukeminen sekä kiusaamisen ehkäisy.

Siikalatvan kunnan laajassa hyvinvointisuunnitelmassa vuosille 2022–25 asetetaan tavoitteiksi terveemmät kuntalaiset, terveyserojen kaventaminen sekä syrjäytymisen ehkäisy. Eri ikäryhmien osalta tavoitteiksi on asetettu:

- Lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen ja vahvistaminen moniammatillisesti yhteistyössä
- Työhyvinvoinnin parantaminen ja työkäisten työkyvyn lisääminen
- Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen ja yhteisöllisyyden lisääminen

Kulttuuristrategian seuraavat painopisteet tukevat myös kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä:

- Kunnassa on käytössä kulttuurikasvatussuunnitelma, jota laajennetaan koskemaan kaikkia ikäryhmiä, myös heitä, jotka eivät itse pääse hakeutumaan kulttuuritoiminnan pariin.
- Yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä arvostetaan ja kehitetään kulttuurin keskeisenä voimavarana.
- Edistämme kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa.
- Edistämme kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa.

1.3 Hyvinvointityö Siikalatvan kunnassa

Siikalatvan kunnassa hyvinvointityötä toteutetaan kaikilla palvelualueilla (hallinto- ja sivistyspalvelut sekä tekniset palvelut) sekä yhteistyössä hyvinvointialueen toimijoiden ja eri järjestöjen (esimerkiksi seurakunta ja 4H) kanssa. Kunnanhallitus vastaa hyvinvointialueen kanssa käytävistä neuvotteluista, jotka liittyvät tehtävien hoitamiseen, yhteistyöhön, tavoitteisiin ja työnjakoon. Sivistyspalveluihin kuuluvat opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut ja hyvinvointipalvelut (kirjasto, liikunta, nuorisotoimi, kulttuuri ja vapaa sivistystyö). Sivistyslautakunnan tehtävänä on hyvinvointipalvelujen järjestäminen, talouden ohjaus ja riskien hallinta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiimi (HYTE-tiimi) seuraa kunnan hyvinvointisuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteutumista sekä koordinoi kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistyötä. HYTE-tiimin puheenjohtajana toimii sivistysjohtaja ja jäsenenä on kunnan toimihenkilöitä sekä luottamushenkilöitä. Lapset ja lapsiperheet -johtoryhmä (LAPE) kokoaa lasten ja nuorten kanssa työskentelevät tahot suunnittelemaan ja rakentamaan yhteisiä toimintamalleja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. LAPE-johtoryhmän toimintaa johtaa sivistysjohtaja ja kunnan toimihenkilöiden lisäksi ryhmässä on seurakunnan, Mehiläisen ja Pohteen edustajia.

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut kuuluvat Pohteen hyvinvointialueelle. Siikalatvalla Pulkkilan, Rantsilan ja Kestilän terveyskeskukset muodostavat yhdessä Siikalatvan terveyskeskuksen. Sen palvelut järjestää Mehiläinen Oulu. Siikalatvan kuntalaisten sote-palveluiden saatavuus ei ole olennaisesti muuttunut. Tämä näkyy hyvänä tuloksena perusterveydenhuollon mittareissa.

2 Siikalatvalaisten elinvoimaisuus vuonna 2023

2.1 Väestö

Asukasmäärä on vähentynyt Siikalatvan kunnassa viime vuosien aikana. Siikalatvalla oli väestöä 4930 vuoden 2023 lopussa. Vuonna 2023 kunnan nettomuutto oli -55.

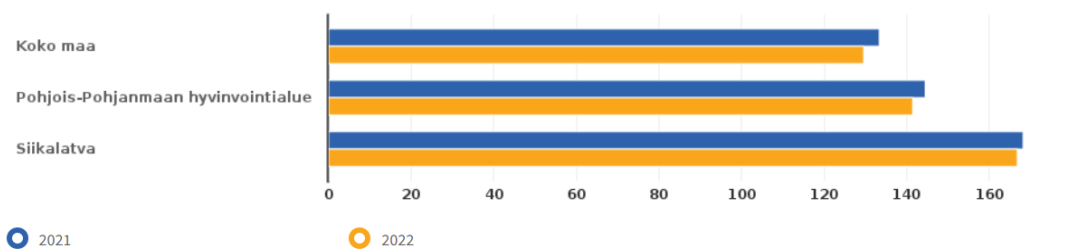
Väestömäärän kehitys vuosina 2016–2022.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Siikalatva							
Väestö 31.12.	5 583	5 447	5 301	5 231	5 203	5 131	5 029

Siikalatvan taloudellinen huoltosuhde vuonna 2022 oli 166,8 eli hieman alhaisempi kuin vuonna 2021, jolloin luku oli 168,2 (vuoden 2023 tietoja ei ole vielä koottu). Taloudellinen huoltosuhde kuvaa, kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti. Työttömiin ja työvoiman ulkopuolisiin lukeutuu koko ei-työllinen väestö, eli työttömät, eläkeläiset, lapset ja omaa kotitaloutta hoitavat. Väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan perusteella työvoimaan kuuluviin ja työvoiman ulkopuolella oleviin (työlliset ja työttömät yhdessä muodostavat työvoiman).

Taloudellinen huoltosuhde

info ind. 182 Sukupuoli: Yhteensä

2.2 Asuminen ja ympäristö

Asuntokuntia oli Siikalatvalla yhteensä 2478 (2022) ja 2523 (2021), joista lapsiperheitä oli 28,7 % (2022) ja 29,8 % (2021) (Suomessa 37,8 % 2022). Lapsiperheitä yhden vanhemman perheitä oli 18,8 % (2022) ja 18,6 % (2021) (Suomessa 23,3 % 2022). Lapsettomia pariskuntia oli 23,72 % (2022) ja 23,74 % (2021) (Suomessa 36,65 % 2022). Yksinasuvien osuus asuntokunnista on pysynyt ennallaan ollen 2022 45,0 % ja 2021 45,1 % (koko Suomi 46 % 2022).

Asuntokunnista omistusasunnoissa asuvia oli 1944 (2022) ja 1958 (2021). Vuokra-asunnoissa asuvia oli 455 (2022) ja 476 (2021). Muissa hallintaperusteisissa asunnoissa asuvia oli 79 (2022) ja 89 (2021).

Asunnottomuus on ollut vähäistä Siikalatvalla. Asunnottomia perheitä ei ollut lainkaan vuonna 2022. Yksineläviä asunnottomia oli vuonna 2022 yhteensä kaksi henkilöä.

Asumisen ja ympäristön viihtyisyyteen on pyritty vaikuttamaan mm. edistämällä viihtyisän, terveellisen ja turvallisen sekä luontoon hyvin sopeutuvan ympäristön kehittymistä ja säilymistä. Puistojen ja yleisten alueiden hoidolla sekä mm. taajamien kukkaistutuksin ja istuinpenkkien sijoittamisella on saatu lisättyä sekä siistiä yleisilmettä että viihtyisyyttä asuinympäristöön. Myös liikuntapaikkojen kuntoa on ylläpidetty ja lisätty aina vuosittain varatulla määrärahalla. Yleisen turvallisuuden lisäämistä on tehostettu mm. valaistuksen uusimisella.

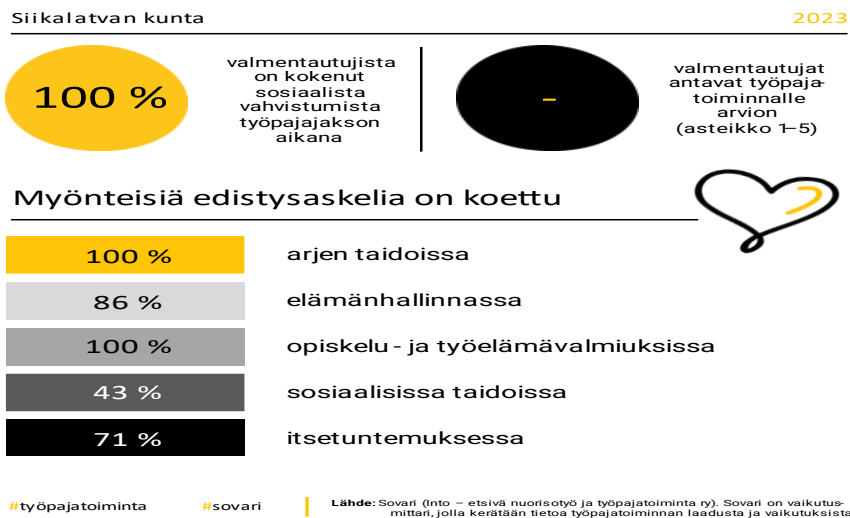
2.3 Työikäisten työkyky

Siikalatvan kunnan tahtotila hoitaa työllisyyttä on vahva. Työttömyyden vähentäminen, syrjäytymisen ehkäiseminen ja yritysten työvoiman saanti ovat olleet toiminnan keskiössä.

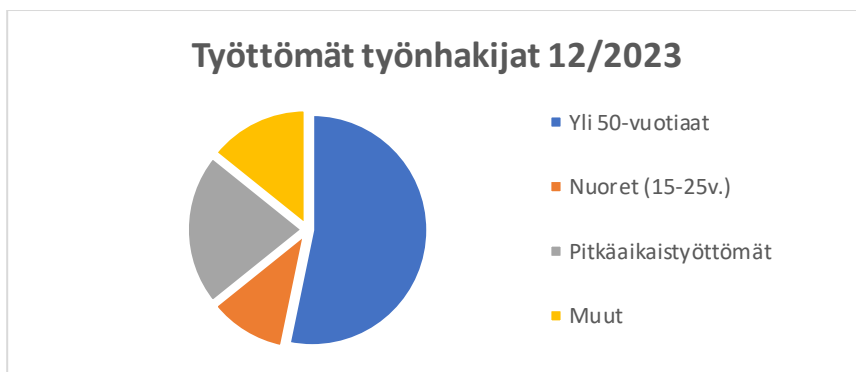
Kunnan työllisyyspalvelut on tehnyt, myös hankeyhteistyössä, merkityksellistä työtä erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien kuntalaisten kanssa. Pitkään työmarkkinoilta poissa olleet henkilöt tarvitsevat usein yksilöllisesti räätälöityjä palveluja ja henkilökohtaista tukea työllistyäkseen. Alueella on toiminut pitkäaikais- ja nuorisotyöttömiin kohdistuvia työllisyys Hankkeita, ja kunta on lisännyt resurssia erityisesti nuorten työttömyyden hoitamiseen.

18–24-vuotiaiden nuorisotyöttömyys on ollut laskusuuntainen; vuonna 2021 11,8 %, vuonna 2022 9,3 % ja vuonna 2023 8,5 %. Kunta on panostanut nuoriin työttömiin perustamalla nuorten työpajan vuonna 2021, ja toiminta on kehittynyt positiiviseen suuntaan. Vuoden 2023 lopussa tehtiin päätös liittyä alueelliseen, Oulaisten kaupungin hallinnoimaan, nuorten ohjaus- ja palveluverkoston Jelpiverkkoon. Jelpiverkko tuottaa matalan kynnyksen yksilö- ja starttivalmennusta, seinätöntä työpajatoimintaa ja etsivää nuorisotyötä sekä paikallisesti että alueellisesti yhdeksän kunnan alueella.

Siikalatvalla nuorten työpajatoiminta on todettu tarpeelliseksi. Nuoret kokevat sen merkitykselliseksi oman elämänsä kannalta. Kyselytutkimuksen mukaan valmentautujista 100 % suosittelisi toimintaa työttömänä olevalle kaverilleen. Kunnassa toiminut aikuisten työpaja siirtyi vuoden 2022 alussa Pohteen alaisuuteen.

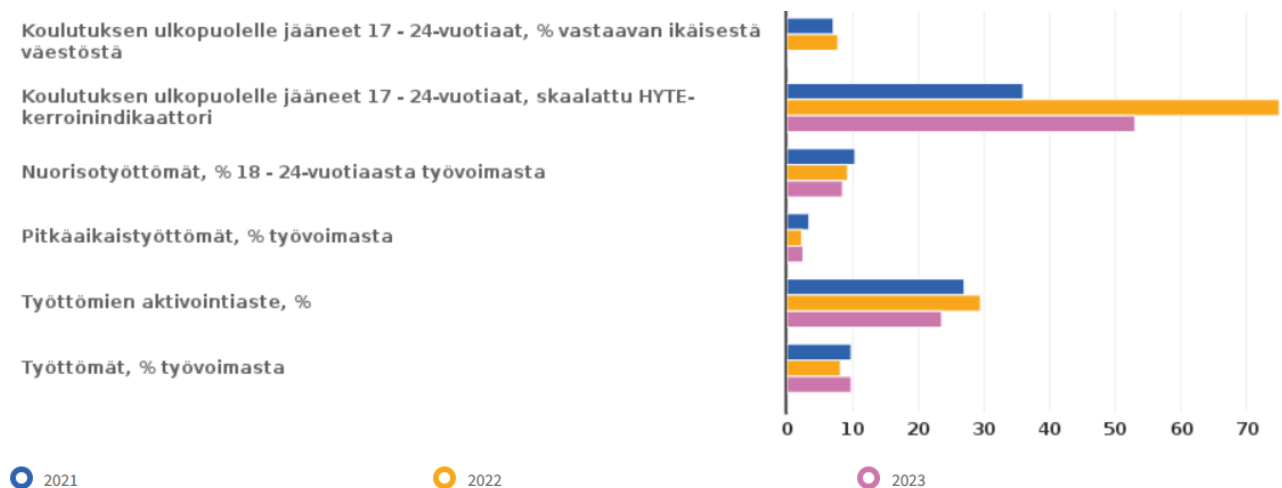
Työttömyysprosentti on ollut noususuuntainen; vuonna 2022 8,2 % ja vuonna 2023 9,8 %.

Työttömät työnhakijat 12/23

Yhteensä	263	100,00 %
Yli 50-vuotiaat	131	49,81
Nuoret (15–25 v.)	27	10,27
Pitkäaikaistyöttömät	53	20,15
Muut	35	13,31

Työttömien aktiivointiasteessa on tapahtunut negatiivinen kehitys vuonna 2023, jolloin päävastuu työttömien aktivoinnista siirtyi hyvinvointialueelle. Vuonna 2021 aktiivointiaste oli 25,2 %, vuonna 2022 29,5 % ja vuonna 2023 23,6 %. Pitkäaikaistyöttömyys on vähentynyt; vuonna 2021 24,9 %, vuonna 2022 28,2 % ja vuonna 2023 25,1 %.

Lähde: Sotkanet

3 Hyvinvointi-indikaattorit

3.1 HYTE-tulosindikaattorit

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin määräytyy osittain sen mukaan, kuinka kunta on edistänyt hyvinvointia ja terveyttä. Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella:

- toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja
- tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista.

Yhteensä indikaattoreita on 21. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määrääjain. Prosessi-indikaattoreita käsitellään tarkemmin luvussa 2.2.

Ylipaino ja koettu terveys

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2021	2023
Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 286	Siikalatva	miehet	10,7	22,7
		naiset	45,7	39,1
		yhteensä	26,2	31,1
miehet		25,5	26,8	
naiset		22,9	14,6	
yhteensä		24,4	20,7	
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 3906				

Koulupudokkaat

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä [Info 3219](#)

Alue	Sukupuoli	2021	2022
Siikalatva	miehet		8,3
	naiset		6,8
	yhteensä	7,1	7,8

Työkyvyttömyyseläke

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä [Info 306](#)

Alue	Sukupuoli	2021	2022
Siikalatva	miehet	11,2	11,6
	naiset	10,0	10,0
	yhteensä	10,7	10,9

Kaatumishoitojaksot

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä [Info 3959](#)

Alue	Sukupuoli	2021	2022
Siikalatva	miehet	583,1	545,9
	naiset	628,8	510,6
	yhteensä	606,2	528,1

Toimeentulotuki

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori [Info 5306](#)

Alue	Sukupuoli	2021	2022	2023
Siikalatva	yhteensä	39	50	68

3.2 TEA-viisari

TEA-viisari on kuntien käyttämä työväline. Tiedot kuvaavat terveydenedistämistä ja kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. TEA-viisarin tulokset tarjoavat kunnille erinomaisen tiedolla johtamisen työkalun.

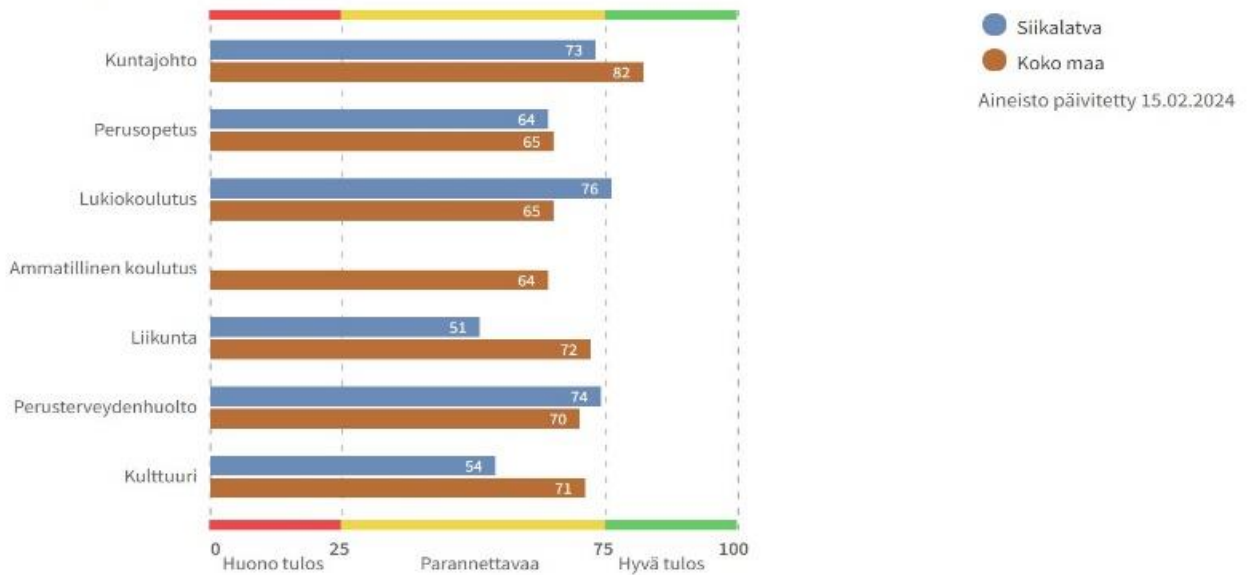
Terveydenedistämistä mitataan TEA-viisarissa seuraavilla toimialueilla:

- Perusterveydenhuolto
- Perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Liikunta
- Kuntajohto
- Kulttuuri

Vastaukset on pisteytetty sen mukaan, kuinka hyvin toiminta vastaa hyvien käytäntöjen ja suositusten mukaista laadukasta toimintaa. Tulokset ilmoitetaan TEA-viisari-verkkopalvelussa pistemäärän 0–100 välillä.

Siikalatvan kunnan TEA-viisarin tuloksista voi havaita, että parannettavaa on edelleen kaikilla osa-alueilla. Kuntajohdon, kulttuurin ja liikunnan osalta koko maan keskiarvoon verrattuna Siikalatvalla on heikompi tulos. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen sektoreilla Siikalatvan pisteet ovat samalla tasolla kuin koko maassa, ja perusterveydenhuollon osalta Siikalatva menestyy maan keskitasoa paremmin. Perusterveydenhuollon tiedonkeruu sisältää mm. terveysneuvontaa, terveystarkastuksia, seulontoja, neuvolapalveluja, kouluterveydenhuoltoa, opiskeluterveydenhuoltoa, ikääntyneiden neuvontapalveluja sekä ehkäisevää suun terveydenhuoltoa.

Kaikki sektorit : 2023

Lähde: <https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?r=KUNTA791>

3.3 PYLL-indeksi

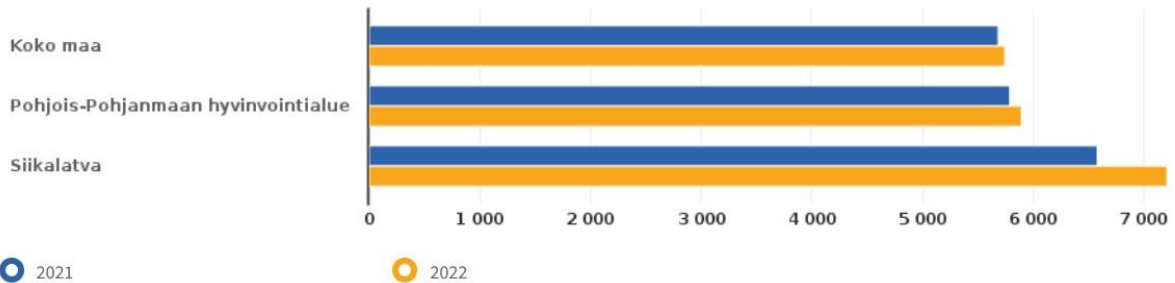
PYLL-indeksi mittaa ennenaikaista kuolleisuutta korostaen nuorella iällä tapahtuvien kuolemantapausten merkitystä. Tietyn alueen PYLL-indeksi kertoo, kuinkamonta elinvuotta menetetään ennenaikaisten kuolemien vuoksi. Esimerkiksi 25-vuotiaana kuolleen arvioidaan menettäneen 55 elinvuotta, kun taas 79-vuotiaana kuolleen arvioidaan menettäneen vain yhden elinvuoden. 80-vuotiaana tai sitä vanhempana kuolleiden ei katsota menettäneen yhtään elinvuotta. Eri alueiden PYLL-lukuja voidaan vertailla sekä keskenään että koko maan tasoon ja tarkastella ajallista kehitystä.

Indeksillä kuvataan menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 0–80 vuotta / 100 000 asukasta kohden. Siikalatvan kunnassa on suhteellisesti enemmän vanhempaa väestöä ja keski-ikä on nousussa. Tämän vuoksi Siikalatvan PYLL-indeksin keskiarvo on noussut ollen korkeampi kuin muualla Pohjois-Pohjanmaalla ja koko maassa.

Kuolleisuutta pidetään yhtenä luotettavimmista väestön terveydentilan osoittimista etenkin kansainvälisissä vertailuissa. PYLL-indeksissä painottuvat erityisesti sellaiset terveyden ja hyvinvoinnin ongelmat, jotka lisäävät kuoleman riskiä nuoremmassa ikäryhmässä. Mitä korkeampi alueen PYLL-indeksin lukema on, sitä enemmän ja sitä nuorempana kuolemia tapahtuu kyseisellä alueella (Sotkanet, THL).

Menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 0 - 80 vuotta / 100 000 asukasta

info ind. 3138 Sukupuoli: Yhteensä

Alue	Sukupuoli	2021	2022
Siikalatva	miehet	7 598	8 502
	naiset	5 173	5 333
	yhteensä	6 580	7 211

Siikalatvan PYLL-indeksi on huomattavasti korkeampi verrattuna Pohteen hyvinvointialueen sekä koko maan tulokseen. Siikalatvalla miesten osuus menetetyistä elinvuosista 0–80 vuosien välissä oli merkittävästi naisia korkeampi. Pääkuolinsyilyluokkia ei Siikalatvan osalta ole saatavilla.

Lähde: <https://sotkanet.fi/sotkanet>

3.4 Kouluterveyskyselyn tulokset 2023

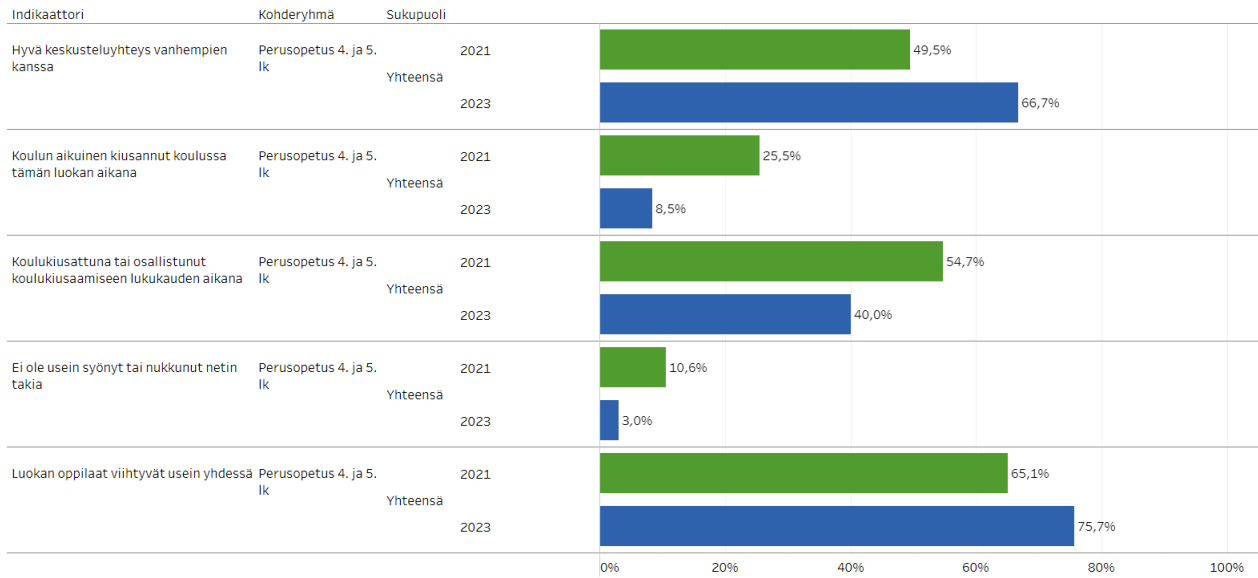
Kouluterveyskysely tuottaa monipuolista ja luotettavaa seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palveluista.

Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi. Tietoja kerätään perusopetuksen vuosiluokkien 4, 5, 8 ja 9 oppilailta sekä toisen asteen opiskelijoilta. Perusopetuksen 4. ja 5. vuosiluokan oppilaiden huoltajat vastaavat myös kyselyyn. Kyselyn tuottaa THL yhdessä koulujen ja oppilaitosten kanssa.

Siikalatvan kunnan oppilaiden ja opiskelijoiden vastauksissa parannusta oli tapahtunut vuonna 2021 tehtyyn kyselyyn verrattuna seuraavissa asioissa:

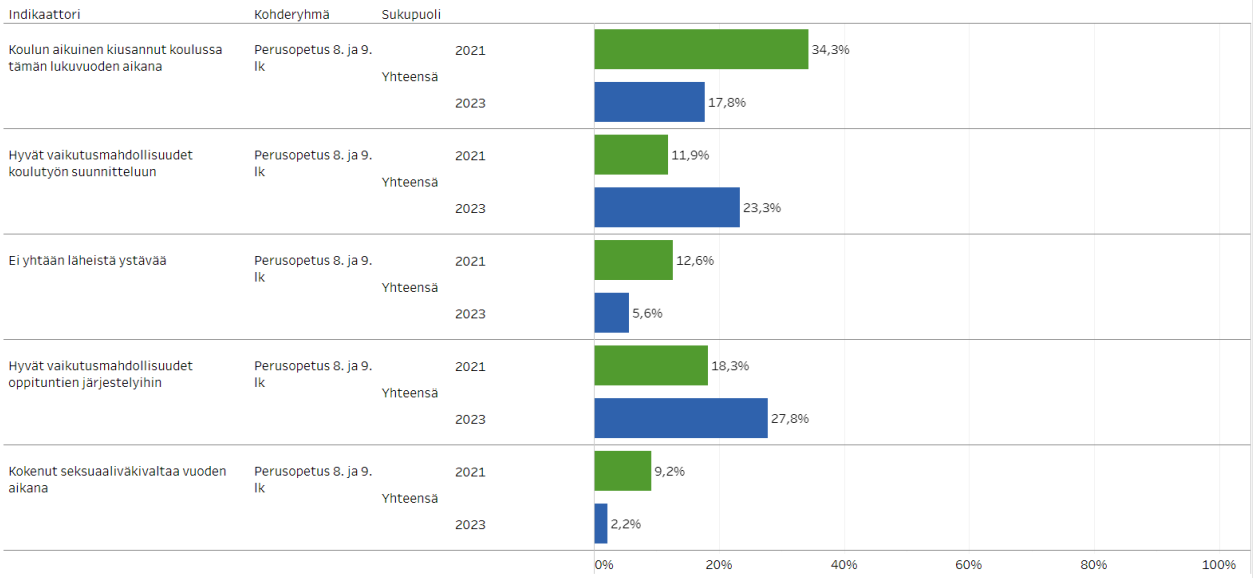
Vuosiluokat 4 ja 5

Viisi myönteisintä tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Siikalatva

Vuosiluokat 8 ja 9

Viisi myönteisintä tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Siikalatva

Lukio

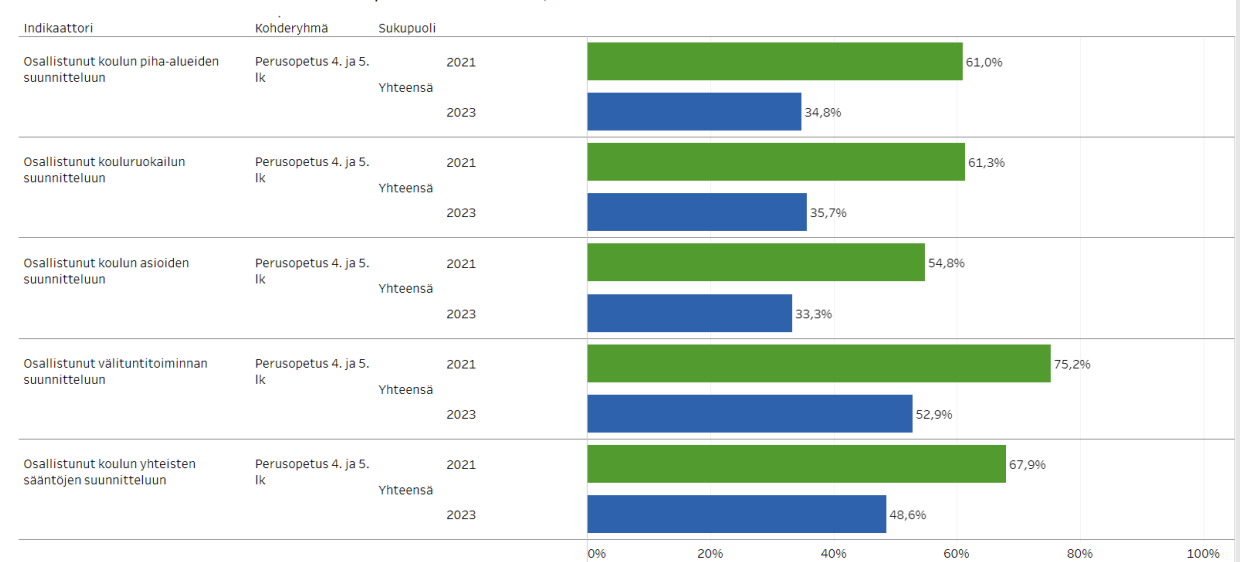
Viisi myönteisintä tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Siikalatva

Siikalatvan kunnan oppilaiden ja opiskelijoiden vastauksissa tulokset olivat heikentyneet kaksi vuotta sitten tehtyyn kyselyyn verrattuna seuraavissa asioissa:

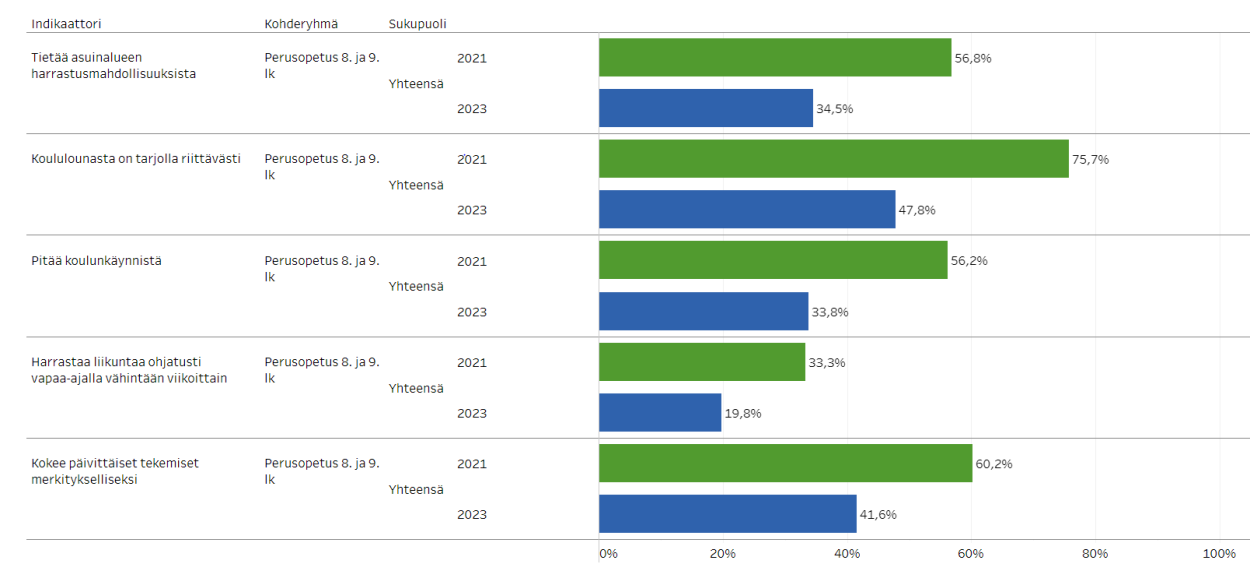
Vuosiluokat 4 ja 5

Viisi huolestuttavinta tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Siikalatva

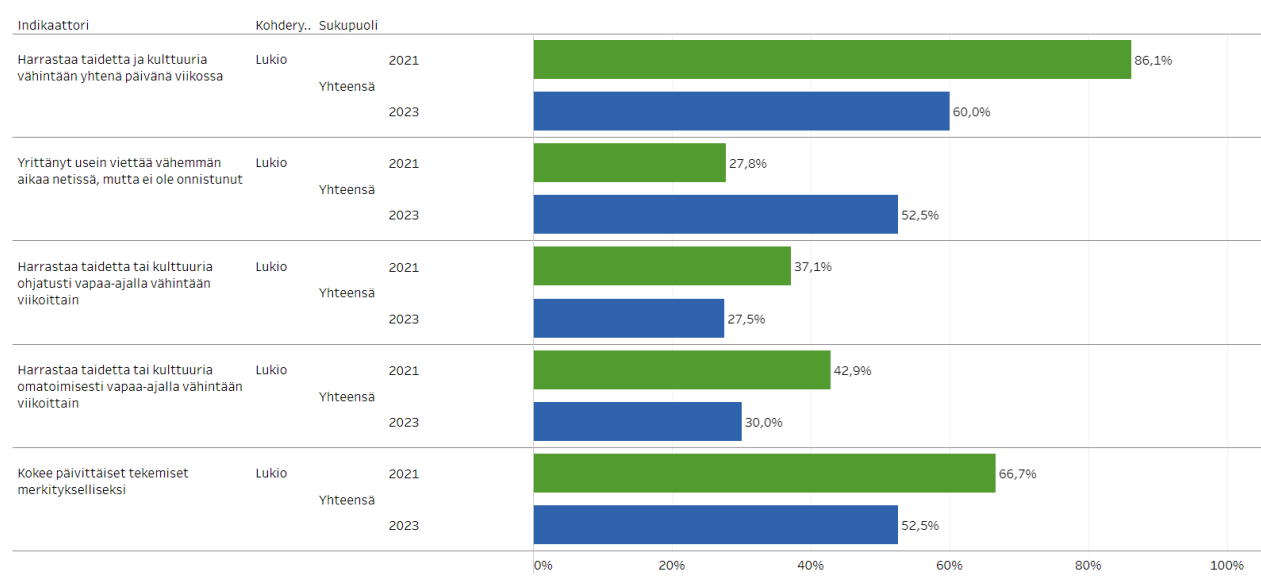
Vuosiluokat 8 ja 9

Viisi huolestuttavinta tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Siikalatva

Lukio

Viisi huolestuttavinta tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Siikalatva

Verrattuna koko maan tuloksiin vuosiluokilla 4 ja 5 myönteisinä asioina nousivat oppilaiden yhdessä viihtyminen (Siikalatva 75,7 %, koko maan tulos 64,1 %), mahdollisuus oman mielipiteen ilmaisemiseen luokassa (Siikalatva 61,8 %, koko maan tulos 51,9 %) sekä riittävä aika koululounaan syömiseen (Siikalatva 85,7 %, koko maan tulos 74,6 %). Suhteessa koko maan tuloksiin kaikki huolestuttavimmat tulokset liittyivät oppilaiden osallisuuden tunteeseen eli siihen, kuinka hyvin he olivat voineet osallistua esim. kouluruokailun, oppituntien sisällön, koulun sääntöjen ja välituntien suunnitteluun.

Vuosiluokilla 8 ja 9 myönteiset tulokset verrattuna koko maan tuloksiin liittyivät netin käyttöön. Siikalatvan 8. ja 9. luokan oppilaat eivät kokeneet, että netin käyttö olisi vaikuttanut heidän syömiseensä tai nukkumiseensa, eikä netin käyttöä koettu oppilaiden keskuudessa pakonomaiseksi. Huolestuttavat tulokset liittyivät oppilaiden harrastamiseen, koululounaaseen, luokkayhteisöön kuulumiseen sekä kouluviihtyvyyteen. Vuosiluokkien 8 ja 9 oppilaista vain 19,8% harrasti ohjattua liikuntaa vapaa-ajallaan (koko maan tulos 50,2%). Oppilaista 72,9% koki, ettei koululounasta ollut riittävästi tarjolla (koko maan tulos 47,8%). Oppilaista 31,1% koki olevansa osa luokkayhteisöä (koko maan tulos 52,2%), ja 33,8% kertoi pitävänsä koulunkäynnistä (koko maan tulos 51,8%).

Lukion tuloksissa myönteisinä asioina suhteessa koko maan tuloksiin nousivat vähäinen alkoholin käyttö (Siikalatva 78%, koko maan tulos 41,9%), tyytyväisyys koululounaan makuun ja laatuun (Siikalatva 97,5%, koko maan tulokset 54,6% ja 57,4%) sekä se, ettei huumeiden hankkimisen koettu olevan helppoa (Siikalatva 60,2%, koko maan tulos 25%). Huolestuttavina tuloksina lukiolaisten vastauksissa nousi netin käyttö eli vastaajista 52,5% (koko maan tulos 33,4%) oli yrittänyt käyttää nettiä vähemmän siinä kuitenkaan onnistumatta. Siikalatvan lukiolaiset olivat myös käyttäneet tupakkatuotteita tai sähkötupakkaa enemmän suhteessa koko maan tulokseen (Siikalatva 59,0%, koko maan tulos 43,4%). Lukion oppilaista 17,5% koki, ettei heillä ollut läheistä ystävää (koko maan tulos 9,0%).

3.5 Move! -mittausten tulokset 2023

Move! on perusopetuksen vuosiluokille 5 ja 8 tarkoitettu fyysisen toimintakyvyn valtakunnallinen mittaus- ja palautejärjestelmä, jonka keskeisenä tarkoituksena on kannustaa omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen. Move! -mittauksissa mitataan:

- fyysisiä ominaisuuksia (kestävyys, nopeus, voima ja liikkuvuus)
- motorisia taitoja (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot)
- havaintomotorisia taitoja

Move! -mittaustuloksia hyödynnetään kunnan hyvinvointitoimenpiteiden suunnittelussa, seurannassa ja arvioinnissa. Mittaustulokset kootaan lukuvuosittain yhteen valtion liikuntaneuvoston hallinnoimaan ja CSC:n ylläpitämään tietojärjestelmään. Yksittäisestä oppilaasta ei kerätä eikä julkaista missään vaiheessa tietoja tunnistetiedoin.

Siikalatvan vuosiluokkien 5 ja 8 mittau tulokset olivat heikentyneet erityisesti kestävyyskuntoa mittaavassa 20 metrin viivajuoksussa sekä nopeutta ja voimaa mittaavassa vauhdittomassa 5-loikassa. Lihavoimaa mittaavissa testeissä (ylävartalon kohotus ja etunojapunnerrus) olivat tulokset heikentyneet erityisesti 8. luokan oppilailla. Ainoastaan liikkuvuutta mittaavien testien tulokset olivat molemmissa ikäluokissa paremmalla tasolla kuin vuonna 2022.

Tulosten yhteenveto: Siikalatva Sammandrag över resultatet: Siikalatva

OSIO AVSNITT	5. luokka / 5. klass		8. luokka / 8. klass	
	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor
20 metrin viivajuoksu (mediaani, min:sek)				
20 meters skyttellöpning (median, min:sek)	03:15	02:11	02:45	01:59
Muutos / Förändring (2022—2023)	-00:29	-00:49	-02:04	-01:16
Vauhditon 5-loikka (mediaani, metriä)				
5-steg utan ansats (median, meter)	8.00	6.93	9.00	7.90
Muutos / Förändring (2022—2023)	+0.65	-0.47	-0.2	-0.3
Heitto-kiinniottoyhdistelmä (mediaani, krt)				
Kast med lyra (median, antal)	13.5	10	14.5	8
Muutos / Förändring (2022—2023)	+2.5	-0.5	+1.5	-4
Ylävartalon kohotus (mediaani, krt)				
Höjning av överkroppen (median, antal)	16.5	21	12	10
Muutos / Förändring (2022—2023)	-5.5	+5	-12.5	-8
Etunojapunnerrus (mediaani, krt)				
Armpress (median, antal)	15	21	14	10
Muutos / Förändring (2022—2023)	+2.5	+1	-6.5	-12
Liikkuvuus, yhteensä (keskiarvo %, kyllä)				
Kroppens rörlighet totalt (medelvärde %, ja)	80.8	83.3	80.6	88.7
Muutos / Förändring (2022—2023)	+5.2	+12.7	+3.7	+1.7

4 Siikalatvan kunnan hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 tavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

Kaikki ikäryhmät

TAVOITE	TOTEUMA VUONNA 2023
Jokaisella kuntalaisella – niin lapsella, ikääntyneellä kuin toimintarajoitteisella – tulisi olla mahdollisuus elää hyvää arkea ja saada siihen tarvittava tuki ja palvelut kaikissa elämän vaiheissa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämällä vaikutetaan siihen, että kuntalaisen elämä sujuu hyvin, koettu hyvinvointi, elämänlaatu ja terveys paranevat sekä arjen ympäristöt ovat hyvää ja liikkuvaa elämää tukevia.	<ul style="list-style-type: none">Jokaisella kuntalaisella on mahdollisuus antaa palautetta kunnan nettisivuilla.Kulttuurikysely toteutettiin kesän 2023 pitäjapäivillä, ja kyselyn vastaukset on huomioitu vuoden 2024 kyläpäivien suunnittelussa.Kävijämäärien kokoamisen suunnittelu on aloitettu (kuntosalit, nuorisotilat, tapahtumien kävijämäärät).Varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja lukio-opetukseen sisältyvä kulttuurikasvatussuunnitelma otettiin käyttöön syyslukukauden 2023 alussa.
Terveemmät kuntalaiset Terveyserojen kaventuminen Syrjäytymisen ehkäisy	<ul style="list-style-type: none">Kaikki kunnan liikuntapaikat ja kuntosalit ovat maksuttomia kuntalaisille.Vapaan sivistystyön osalta kansalaisopisto tarjoaa kuntalaisille laajan valikoiman kursseja kaikilla neljällä kylällä.Kunnan tarjoama varhaiskasvatus on maksutonta.Kirjaston kävijämäärien seuraaminen: vuonna 2023 kirjastoissa tehtiin 31 544 fyysistä käyntiä, joka on -1,96 % muutos vuoteen 2022. Pulkkilan kirjasto oli suljettu 31.8.-31.12.2023.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

TAVOITE	TOTEUMA VUONNA 2023
Lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen ja vahvistaminen moniammatillisesti yhteistyössä (sisältää alle kouluikäiset ja kouluikäiset).	<ul style="list-style-type: none">Varhaiskasvatuksessa on järjestetty Lapset puheeksi -toimintamallin koulutuksia, ja toimintamallia on käytetty varhaiskasvatuksessa.Vuoden 2023 kouluterveyskyselyjen tulokset on käsitelty sivistyslautakunnassa sekä kouluissa henkilöstön, oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Kyselyssä

	<p>esiin tullessiin kehittämiskohteisiin on tehty toimenpidesuunnitelmia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harrastamisen Suomen mallin kerhoja on järjestetty kaikilla neljällä alakoululla ja lisäksi perusopetuksessa on pidetty koulujen omia kerhoja valtionavustuksen avulla. • Kuntaan palkattiin kesällä 2023 perheneuvoja tukemaan lapsiperheiden arkea. • Mannerheimin lastensuojeluliitto ja muut järjestöt ovat pitäneet vuoden 2023 aikana perhekerhoja. • Moniammatillista yhteistyötä on tehty mm. Pohteen, Mehiläisen ja seurakunnan kanssa Lapset ja perheet -johtoryhmässä.
Lasten ja huoltajien osallisuuden lisääminen ja kehittäminen palveluissa	<ul style="list-style-type: none"> • Vuoden 2023 kouluterveyskyselyjen tulokset on käsitelty sivistyslautakunnassa sekä kouluissa henkilöstön, oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Kyselyssä esiin tullessiin kehittämiskohteisiin on tehty toimenpidesuunnitelmia. • Vuoden 2023 aikana valmisteltiin NUOSKA-hankehakemus (Nuorten osallistava Siikalatva). Hanke sai myöntävän avustuspäätöksen maaliskuussa 2024, ja toiminta pyritään aloittamaan kesäkuun alussa.
Kiusaamisen ehkäisy	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä kiusaamisen vastainen toimenpideohjelma. Lisäksi kouluilla on järjestetty aiheesta koulutuksia henkilöstölle sekä koulupoliisin ja kokemusasiantuntijoiden luentoja oppilaille ja opiskelijoille.

Nuoret ja nuoret aikuiset

TAVOITE	TOTEUMA VUONNA 2023
Terveellisiin elämäntapoihin, omatoimiseen liikuntaan ja hyvinvointiin kannustaminen ja ohjaaminen.	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnassa on maksuttomat liikuntahallit sekä kuntosalit kaiken ikäisille. • Kunta ylläpitää avantouintipaikkoja. Avannot löytyvät Kestilästä Kangasjärveltä, Piippolasta Paskokankaalta (maauimala) ja Rantsilasta Keinonkankaalta (maauimala). • Kuntalaiset voivat vuokrata käyttöönsä liikuntavälineitä kuten esim. kanootteja, lumikenkiä ja liukulumikenkiä.

<p>Nuorten harrastusmahdollisuuksien parantaminen kunnan ja yhdistysten välisellä yhteistyöllä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Jokaisella kylällä on laadukkaat frisbeegolfradat. Liikuntaseurat: Kestilän kisaveikot: bingoa, yleisurheilukerhot ja talvisin hiihtokisoja (seurahiihdot sekä perinteiset laskiaishiihtokisat, nappula- ja nuorisokisat kyläpäivien aikana). Piippolan Terävä: sählykerho, Hippon hiihdot, ryhmäliikuntaa, Paskokankaan tilat + sauna, yleisurheilun Siikalatvacup-osakilpailu. Pulkkilan Ponsi: frisbeegolfkerho sekä erilaisia frisbeegolfkisoja (seuran omia sekä isompia kisoja), frisbeegolfradan kunnossapitoa ja kehittämistä, yleisurheilukerho talvisin Piippolassa ja kesällä Pulkkilan urheilukentällä, kahvakuulajumppaa, Hippon hiihdot ja Hippon juoksut, yleisurheilun Siikalatvacup-osakilpailu, liikuntasalivuorot lento- ja sulkapallolle. Rantsilan Raikas: Hippon hiihdot ja Hippon juoksut, yleisurheilu nappulakisat, yleisurheilun Siikalatvacup osakilpailu, Hannan kisat, salibandykerho. MLL Rantsila: perheliikunta- ja sählykerho, laskiaistapahtuma.
<p>Syrjäytymisen ehkäisy</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nuorisotyöttömiä (alle 24-vuotiaita) on keskimäärin 15. Nuorten tukemiseksi kunnassamme on etsivä nuorisotyöntekijä ja liityimme osaksi Jelppiverkostoa vuoden 2023 lopulla. Lisäksi kunnassamme järjestetään nuorten työpajatoimintaa.

Työikäiset

TAVOITE	TOTEUMA VUONNA 2023
<p>Työterveydessä painopistealueina: Sairauksien ennaltaehkäisy, varhainen puuttuminen ja omaehtoisen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen terveysneuvonnan avulla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Työikäisille järjestettiin vuoden 2023 aikana monipuolista ryhmäliikuntaa kansalaisopiston toimesta. Kuntalaisille tarjottiin kausi- ja epidemiarokotteita. Inbody-kehonkoostumusmittaukset järjestettiin joka kylällä syksyllä 2023 (yhteensä 90 kävijää).
<p>Työhyvinvoinnin parantaminen ja työikäisten työkyvyn lisääminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Liikuntapaikkojen kävijämäärien seuraaminen: JEDU Piippolan liikuntasali: noin 31 ryhmää/viikko. Kestilän kunnantoimiston liikuntasali: noin 15 ryhmää/viikko. Pulkkilan liikuntasali: noin 20 ryhmää/viikko. Kuntonyrkkeilyryhmä Rantsilassa neljä kertaa. Melontaretket Uljualla (2 kertaa vuoden 2023 aikana) Porrastreenit ja vesijumpat joka kylällä

<p>Kunta edistää ja tukee toiminnallaan ja esimerkiksiään kuntalaisten terveyttä, hyvinvointia ja omatoimisuutta sekä ehkäisee terveyserojen syntymistä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liikunta- ja nuorisopalvelut ovat järjestäneet 25 erilaista tapahtumaa kuntalaisille vuoden 2023 aikana. • Kuntalaisille on tarjottu mahdollisuus vuokrata kunnan liikuntavälineitä omaan käyttöönsä. Kajakkeja/kanootteja vuokrattiin 15 kertaa Kirjastoista lainattavia liukulumikenkiä lainattiin 28 kertaa. • Kirjastopalvelujen 42 tapahtumaan ja käyttäjäkoulutukseen osallistui yhteensä 923 henkilöä. Lisäksi kirjastoissa järjestettiin 10 kunnan muiden toimijoiden tai ulkopuolisten järjestämää tapahtumaa. • Kulttuuritoiminnassa on järjestetty heinäkuisten pitäjäpäivien lisäksi 30 kulttuuritapahtumaa eri puolilla kuntaa, eri kuntalaisryhmät huomioiden.
--	---

Ikäihmiset

TAVOITE	TOTEUMA VUONNA 2023
<p>Kotona asumisen tukeminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnassa on työskennellyt kylätalkkari, joka on tarjonnut apua kotona asuville ikäihmisille. • Kirjastopalvelut haki vuoden 2023 lopussa tukea kotiin hakeutuvien palveluiden kehittämistä varten. Hankkeeseen saatiin myöntävä rahoituspäätös maaliskuussa 2024, ja toiminta on tarkoitus aloittaa toukokuussa 2024.
<p>Kaatumisten ja putoamisten ehkäisy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Joka kylällä on ollut säännölliset seniorijumppavuorot kerran viikossa. • Senioriliikuntaryhmissä on kiinnitetty erityisesti huomiota toimintakyvyn ja tasapainon ylläpitämiseen.
<p>Yhteisöllisyyden mahdollistaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjastoissa järjestettiin yhteistyössä OP:n kanssa digineuvontaa sähköiseen pankkiasiointiin ja Asiointipisteissä kirjattiin 125 Kelan palveluneuvontatapahtumaa. • Ainot ja Reinot liikkeelle -tapahtuma Ouluhallissa (56 osallistujaa). • Kunnon Mummola -tapahtumat (Pihkala, Mankila, Leskelä ja Laakkola), kävijöitä yhteensä 35. • Boccia-vuorot Piippolassa ja Pulkkilassa sekä senioreille varatut omat kuntosalivuorot (Piippola kolme kertaa viikossa, Pulkkila ja Rantsila kaksi kertaa viikossa).

5 Mitä Siikalatvalla tehdään kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi?

Kunta tarjoaa lapsiperheille maksuttoman varhaiskasvatuksen. Varhaiskasvatuksessa on käytössä Lapset puheeksi-menetelmä. Menetelmän avulla tuetaan perheitä heidän arjessaan ja ennaltaehkäistään vaikeuksien kumuloitumista. Lisäksi kunnassa aloitti kesällä 2023 perheneuvoja, jonka tehtäviin kuuluu lapsiperheiden tukeminen arjen haasteissa sekä tilapäisen lastenhoitoavun tarjoaminen.

Perusopetuksen oppilaiden hyvinvointia on lisännyt se, että kunnanhallituksen päätöksessä 30.10.2023 §261 määriteltiin opetusryhmien minimikoot. Vuosiluokilla 1–2 opetusryhmän maksimikoko on 21 oppilasta ja vuosiluokilla 3–9 24 oppilasta. Tällä päätöksellä pystytään paremmin turvaamaan oppilaille riittävä oppimisen tuki sekä työrauha luokkatilanteissa. Työrauhan ja opetuksen laadun turvaamiseksi perusopetuksessa ja lukiossa on ollut myös mahdollisuus käyttää sijaisresurssia henkilöstön poissaolojen aikana.

Alakoululaisten harrastustoimintaa on toteutettu ja toteutetaan edelleen Harrastamisen Suomen mallin hankerahoituksen avulla. Kouluilla järjestettiin yhdeksän kerhoa kevään ja syksyn 2023 aikana. Kerhoihin osallistui noin 100 oppilasta. Harrastamisen Suomen mallin kerhojen lisäksi perusopetuksessa on vuonna 2023 järjestetty koulujen omaa kerhotoimintaa valtionavustuksella. Kerhoja on toteutettu kaikilla neljällä alakoululla ja Gananderin yläkoululla. Koulujen omiin kerhoihin on osallistunut noin 150 oppilasta.

Lukiolaiset saavat opintojensa tueksi maksuttomat kannettavat tietokoneet, opetusmateriaalit sekä maksuttoman ajokoulun. Lisäksi lukiolaisten on mahdollista suorittaa JEDUn, eLukion, Tutorhousen ja ammattikorkeakoulun tarjoamia kursseja osana lukio-opintojaan. Yhteistyö JEDUn kanssa mahdollistaa opiskelijoille myös yhdistelmäytutkinnon suorittamisen.

Lisäksi lapsille ja nuorille järjestetään erilaisia tapahtumia, retkiä ja leirejä. Nuorisotilat ovat auki joka kylällä, ja tällä hetkellä kehitetään koululla tapahtuvaa nuorisotyötä yhteistyössä seurakunnan kanssa. Kesäkuussa aloittavan Nuorten osallistava Siikalatva! (NUOSKA) -hankkeen tavoitteena on edistää 13–28-vuotiaiden nuorten osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja vaikuttamismahdollisuuksia Siikalatvalla.

Vuoden 2023 lopulla Siikalatvan kunta liittyi Jelppiverkostoon. Jelppiverkosto muodostuu yhdeksästä Oulun eteläisestä kunnasta (Alavieska, Haapavesi, Kalajoki, Merijärvi, Oulainen, Reisjärvi, Sievi, Siikalatva ja Ylivieska). Jokaisessa kunnassa toimii etsivä nuorisotyöntekijä, ja viidessä kunnassa on nuorten työpajatoimintaa.

Kaikilla Siikalatvan kuntalaisilla on käytössään maksuttomat liikuntahallit ja kuntosalit joka kylällä. Ikäihmisille järjestetään seniorijumppia viikoittain joka kylällä, ja kotona asumisen tueksi tarjotaan talkkaripalveluita. Lisäksi kunnassa on laadukkaat kirjastopalvelut joka kylällä, ja omatoimikirjastot sekä eKirjaston palvelut mahdollistavat joustavan kirjastopalveluiden käytön. Kirjastoissa on saatavilla myös asiointipisteiden Kela-palvelut.

Kunnan tarjoama kulttuuritoiminta on monipuolista ja mm. jokavuotiset kyläpäivät järjestetään jokaisella kylällä heinäkuun aikana. Siikalatvan kunta on mukana Oulu Kulttuuripääkaupunki 2026 -hankkeessa sekä vuosina 2022–2024 Pohjois-Pohjanmaanliiton Kulttuurikemno, yhteistyötä ja vaikuttavuutta kulttuuripalveluihin -hankkeessa. Hankkeen yhtenä tavoitteena on tukea Pohjois-Pohjanmaan kuntia kulttuuripalveluiden laadukkaassa järjestämisessä ja edistää kuntalaisten yhdenvertaisuutta. Tämän lisäksi Siikalatvan kunta on mukana Aluetatterineuvottelukunnassa, jonka tehtävänä on mm. taata teatteripalveluiden alueellinen saavutettavuus ja eri kohderyhmille suunnatun tarjonnan tasavertainen toteutuminen.

Siikalatvan kunta kuuluu myös valtakunnalliseen Terve kunta -verkostoon. Verkosto kokoontuu Teamsissa kerran kuussa sekä kerran vuodessa tapahtuvassa Terve kunta -verkoston kansallisessa tapahtumassa. Terve Kunta -verkostoa koordinoi THL. Se kokoaa yhteen kuntia, joissa hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on keskeinen strateginen linjaus ja toimintaa ohjaava periaate. Verkoston toiminnan tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Tavoitteeseen pyritään kehittämällä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategista johtamista, toimintaa ja toiminnan arviointia.